

¹प्रतिस्तब्धः-निस्तब्धः, स्तम्भनम्-²उत्तम्भनम्, ³विष्टम्भः इति विशेषरूपाणि । सामान्यरूपाणि सर्वाण्यपि दम्भतिवत् (816) ज्ञेयानि ।

(1933) “स्तिम आर्दीभावे” (IV-दिवादि:-922. अक. अनि. पर.)

सायणसम्मतः पाठोऽयम् । तरङ्गिण्यां ‘ष्टिम’ इत्येव दृश्यते । सि. कौमुद्यां न दृश्यते । सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिककिटतिवत् (190) ज्ञेयानि ।

(1934) “स्तूप समुच्छ्राये” (IV-दिवादि:-1233. अक. सेट्. पर.)

धातुरयं क्षीरतरङ्गिण्यां पठितः । ‘स्तूप’ इति कातन्त्राः; अन्ये च केचन वैयाकरणाः इति काशकृत्स्नीये । धातुवृत्तौ ‘डिप क्षेपे’ इत्यत्र “इह क्वचित् ‘स्तूप—’ इति पठ्यते । तदनार्षम्; ‘स्यः प्रसारणमुच्च’ इति स्त्यायतेः प्रत्यये यकारस्य उकारे संप्रसारणे दीर्घे च स्तूपशब्दव्युत्पादनात् । अत एव आत्रेयमैत्रेयादयोऽपि न पठन्ति ।” इत्युक्तमिहानुसन्धेयम् । ‘स्तुप—’ इति दुर्गः इति तरङ्गिण्याम् । सर्वाण्यपि रूपाणि कूजतिवत् (239) ऊह्यानि ।

(1934-A) “स्तूप समुच्छ्राये” (X-चुरादि:-अक. सेट्. उभ.)

क्षीरस्वामिसम्मतः पाठोऽयम् । अन्ये न पठन्ति । सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिककूलयतिवत् (244) ज्ञेयानि ।

(1935) “स्तृक्ष गतौ” (I-भ्वादि:-661. सक. सेट्. पर.)

‘ष्टृक्ष’ इति मैत्रेयादयः । सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिकतृक्षतिवत् (765) बोध्यानि । षोडशपाठे यङन्तेषु ‘तरीष्टृक्षकः-क्षिका’ इत्यादीनि रूपाणि । दन्त्यादिपाठे तु ‘तरीस्तृक्षकः-क्षिका’ इत्यादीनि इति विशेषः ।

1. प्रतिनिपूर्वकात् स्तम्भेः निष्ठायाम्, धत्वजश्त्वयोः, ‘प्रतिस्तब्धनिस्तब्धौ च’ (8-3-112) इति निपातनात् षत्वं न । इतरोपसर्गेषु इङन्तेषु तु ‘स्तन्मेः’ (8-3-67) इति षत्वे अनुष्टब्धः इति षत्वमेव ।
2. उत्पूर्वकात् ल्युटि ‘उदः स्थास्तम्भोः पूर्वस्य’ (8-4-61) इति स्तन्भुसकारस्य पूर्वसवर्णस्तकारः । उपसर्गस्तकार-पूर्वसवर्णप्राप्तकार-धातुस्तकाररूपास्तकाराः । ‘क्षरो क्षरि—’ (8-4-65) इति मध्यतकारस्य पाक्षिको लोपः ।
3. घञि ‘स्तन्मेः’ (8-3-67) इति षत्वम् ।